

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Budapesti 4. számú Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Rajki Márton ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Dr. Dunai Ügyvédi Iroda tagjaként eljáró dr. Dunai József ügyvéd által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I. rendű és II.rendű alperes neve (u.o.) II. rendű alperesek ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2010. január 26. napján kelt 19.P.21.937/2007/21. számú ítélete ellen az I-II. rendű alperesek részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés és a felperes részéről Pf/2. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

Ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési eljárás során felmerült költségeiket a peres felek maguk viselik.

Egyetemlegesen kötelezi az I-II. rendű alpereseket, hogy 60.000 (Hatvanezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a felperest, hogy 30.000 (Harmincezer) forint csatlakozó fellebbezési illetéket fizessenek meg - felhívásra - az állam javára.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes és ... ügyvéd 20 éven át, ... 2003. február 27-én bekövetkezett haláláig éltek harmonikus házassági kapcsolatban. ... a ... elismert tagja volt, 1990-94 között ... polgármestere. Nála 2001-ben daganatos betegséget állapítottak meg, emiatt 2001 őszétől betegállományban volt, ügyvédi képviseleti tevékenységet nem látott el, csak otthonában tudott dolgozni a felperes segítségével. Ettől az időszaktól ... fekvőbeteg volt, gyakorlatilag folyamatos gondozásra szorult, 2002 tavaszán végzett műtétjét követően pedig ülni sem volt képes.

... halálát és 2003. március 12-i temetését követően, korábbi munkahelyére, az ügyvédi irodába a nevére szólóan zárt borítékban 620.000 forint összegű illetékbélyeg küldemény érkezett. Az őt több esetben helyettesítő kollegája, ... a

bélyegeket a rendőrséghez jutatta el, mert az irodában a küldeményt gyanúsnak találták. Ugyanebben az időszakban tett feljelentést hamis okmánybélyegek alkalmazása miatt a Fővárosi Bíróság elnöke is, feljelentésében az alperesi tulajdonú cég is olyan gazdasági társaságként szerepelt, amely hamisított illetékbélyegek felhasználásával indított peres eljárásokban a keresetétől elállt és ennek következtében a lerótt illeték jelentős részét készpénzben igényelte vissza. Az egyesített ügyekben a nyomozást a Nemzeti Nyomozóiroda Gazdaságvédelmi Főosztálya Korruptióellenes Osztálya végezte. Az eljárás során a rendőrségen jelentkező alperesek tanúként úgy nyilatkoztak, hogy a hamisított illetékbélyeget korábban kisebb tételekben, majd 2002 tavaszán jelentősebb, akár 700.000 forint összegért ...tól vásárolták, aki a bélyegek hamisított voltáról - velük ellentétben - tudomással bírt.

A nyomozóhatóság az alperesek vallomása alapján 2003. július 14-én házkutatást tartott a néhainak a felperessel közös lakásán, ami a házastársát gyászoló felperest pszichésen nagyon megviselte.

Az alperesek és egy társuk ellen folyó büntetőeljárásban a Pest Megyei Bíróság 2007. június 8-án hozott ítéletével az I-II. rendű alpereseket egy rendbeli, folytatólagosan elkövetett bélyeghamisítás, és egy rendbeli bélyeghamisítás büntetében bűnösnek találta, ezért őket személyenként 6-6 hónap, végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította, mely eljárás az elsőfokú peres eljárás időtartama alatt nem fejeződött be.

A felperes jóhírnév sérelme és a néhai emlékéhez fűződő kegyeleti jogai megsértése miatt indított keresetet az I-II. rendű alperesek ellen. Előadta, hogy az alperesek nyomozati eljárásban tett valótlan állításukkal, miszerint ... hamis okmánybélyegek kereskedelmében vett volna részt, megsértették a felperes jó hírnevét és hozzátartozója emlékéhez fűződő kegyeleti jogát. Arra hivatkozott, hogy az alperesek tudatosan sértették a köztiszteletben állt, feddhetetlen házastársa emlékét. Előadta, hogy férje az alpereseket egyáltalán nem ismerte, velük kapcsolatban nem állt, az általuk megjelölt időpontokban gyakorlatilag ágyhoz kötött beteg volt. Különösen sértőnek találta azon alperesi előadásokat, miszerint a néhai ebben az időszakban egy gyakorlatilag melegbárként működő szórakozóhelyet látogatott, a klub szolgáltatásait igénybevette és ott adta át a bélyegeket az alperesek részére. Az alperesek kijelentései az átlagot meghaladóan erős, harmonikus házasságuk emlékét is kikezdték, a felperest a sérelem elhárításáért folytatott küzdelem - melybe az alperesek magatartása miatt, az őt ért gyászt tetézve kényszerült - jelentősen megviselte, emiatt orvosi kezelésre, gyógyszereszedésre szorul, az így kialakult egészségi állapotában munkát vállalni sem tud, számára ez körülbelül havi 100.000 forint jövedelem- kiesést jelent. Előadta, hogy az alperesek ténykedése az ügyvédi karban is felháborodást keltett. Kérte a jogsértés bírói megállapítását, az alperesek nyilvános elégtétel adására és 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kötelezését.

Az alperesek a folyamatban lévő büntetőeljárásra hivatkozva a perlés idő előttiségre hivatkoztak és a per tárgyalásának a büntetőeljárás jogerős befejeződéséig történő felfüggesztését is indítványozták. Álláspontjuk szerint a kereset érdemben nem bírálható el, amíg a büntetőügyben eljáró bíróság az alperesek bűnösségéről döntést nem hoz. Hangsúlyozták, hogy a büntetőeljárásban csupán arról nyilatkoztak, miszerint a néhaival munkakapcsolatban álltak, tőle illetékbélyeget vásároltak, azt azonban sosem állították - tudomásuk sem volt róla - hogy ezek hamis bélyegek voltak, vagy hogy a bélyegek hamisított voltáról a néhai tudott vagy azokkal üzletelt volna. A bélyegek hamisított voltát csak a büntető eljárásban kirendelt szakértő tudta megállapítani. Állították, hogy ... az alperesi tulajdonú klub rendezvényein rendszeresen részt vett. A nem vagyoni kárigény tekintetében arra hivatkoztak, hogy a felperesnek kára nem keletkezett, ilyet nem is igazolt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, miszerint az I-II. rendű alperesek azzal, hogy az ORFK Nemzeti Nyomozóiroda Gazdaságvédelmi Főosztály Korruptióellenes Osztálya előtt ... Bü. szám alatt indult büntetőügyben tanúként, majd gyanúsítottként valótlannul állították, hogy a felperes néhai férje, ... ügyvédként 2001-2002-ben hamisított okmánybélyegek kereskedelmében vett volna részt, megsértették a felperesnek elhunyt hozzátartozója emlékéhez fűződő kegyeleti jogait. Kötelezte az I-II. rendű alperest, hogy elégtétel adásaként az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül a megállapított jogsértésért magánlevélben a felperesnek sajnálkozásukat fejezzék ki, és hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 1.000. 000 forint és annak 2003. június 30-ától a kifizetésig járó késedelmi kamatait, továbbá 100.000 forint perköltséget, míg az ezt meghaladó kereset elutasította. Úgy rendelkezett, hogy a le nem rótt 120.000 forint illetékből a felperes 39.000 forint, míg az I-II. rendű alperesek egyetemlegesen 81.000 forintot kötelesek a magyar államnak felhívásra megfizetni.

Ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az alperesek eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmét azért nem találta megalapozottnak, mert a büntetőeljárásban hozandó döntés a jelen per szempontjából nem előzetes kérdés, ugyanis önállóan elbírálható a polgári peres eljárásban, hogy az I-II. rendű alperesek a nyomozati eljárásban tett tanúvallomásaikkal, illetve gyanúsított nyilatkozataikkal megsértették-e a felperes kegyeleti jogait.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során beszerzett bizonyítékok részletes elemzésével arra a következtetésre jutott, hogy az I-II. rendű alperesek a büntetőeljárásban tettek olyan tényelőadást, miszerint a felperes hozzátartozója hamis okmánybélyegekkel kereskedett. Ezek a kijelentések olyan súlyúak voltak, hogy annak alapján a nyomozóhatóság a felperesnek a néhaival közös lakásán házkutatást tartott és nyomozati cselekményeket végzett az ügyvédi irodában is. Ugyanakkor az alperesek ...ra vonatkozó kijelentéseiket nem bizonyították, és azt sem lehetett megállapítani, hogy nevezett bármilyen kapcsolatban állt volna az alperesekkel. Az alperesek állításai így valótlannak bizonyultak és a néhai

bűncselekményben való részvételét állítva, illetve arra utalva sértő tartalmúak is. Így az elsőfokú bíróság a kereset jogalapját megalapozottnak találta, és annak objektív jogkövetkezményeként a jogsértést megállapította. Ugyancsak a jogsértés objektív jogkövetkezménye az I-II. rendű alperesek elégtétel adására kötelezése. Az eset összes körülményeit figyelembe véve ennek módját a keresetben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság magánlevél formájában írta elő az alperesek számára azzal, hogy a felperes nincs elzárva attól, hogy ezt a nyilatkozatot nyilvánosságra hozza.

Részben találta megalapozottnak az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kárigényét. A jogsértés tárgyi súlyát mérlegelve azt jelentősnek ítélte meg. Kiemelte, hogy a tényleges következmények körében rendelkezésre állt a felperes részletes, személyes nyilatkozata, aki hitelesen adta elő mindazokat a hátrányos következményeket, amelyeket az alperesek sérelmezett tevékenységével összefüggésben elszenvedett. Előadását a tanúvallomások mindenben alátámasztották. Figyelemmel a kialakult bírói gyakorlatra is, az eset összes körülményei alapján az elsőfokú bíróság a felperes nem vagyoni kárigényét 1.000.000 forintban határozta meg. Utalt arra, hogy a bíróságnak a kártérítés összegének meghatározásánál objektív mércét kell alkalmaznia, és nem csupán a felperes szubjektív sértettség érzetére kell figyelemmel lennie.

A perköltségekről az elsőfokú bíróság a pernyertesség, pervesztesség arányában határozott. Az alperesek egyetemleges marasztalását az alapozza meg, hogy mindketten tettek sérelmes megjegyzést a felperes hozzátartozójára.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperesek éltek fellebbezéssel, annak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára kötelezését kérve. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel teljes körűen és a felperesi tanúk egyoldalú meghallgatása során a tényekből téves következtetéseket vont le. Ismételten előadták: nem állították miszerint a néhai hamisított okmánybélyegek kereskedelmében vett volna részt, kizárólag arról nyilatkoztak, hogy tőle okmánybélyeget vásároltak. Utaltak arra, hogy a büntetőeljárásban felmentésük várható, ezért is indítványozták a polgári per tárgyalásának felfüggesztését a büntetőeljárás jogerős befejeződéséig, ám ennek az indítványnak az elsőfokú bíróság nem tett eleget.

Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozataikkal egyezően hangsúlyozták, hogy nem állt szándékukban megsérteni a néhai emlékét, a büntetőeljárásban - védekezésükkel - a valóságot adták elő. Az a ténymegállapítás, miszerint a büntetőeljárásban már tettek olyan utalást, hogy a néhaitól vett okmánybélyegek hamisak lehettek, csúsztatás, amelyet az magyaráz, hogy az alperesek jóhiszeműen jártak el és csak a büntetőeljárásban szereztek tudomást arról, hogy a néhaitól vásárolt okmánybélyegek hamisak. Amennyiben az alperesek elismerték volna, hogy tudtak arról: a néhai hamis okmánybélyegek kereskedelmével foglalkozik, úgy a saját bűnösségüket is elismerték volna, ezért is téves az elsőfokú

bíróság álláspontja, hogy a perben nem kell állást foglalni arról, elkövették-e az alperesek a bélyeghamisítás bűncselekményét, polgári jogi értelemben vett felelősségük ugyanis a büntetőjogi felelősségüktől elválaszthatatlan, ezért az elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a per tárgyalásának felfüggesztéséről hoz határozatot. Változatlanul állították, hogy a néhait személyes ismerték, és ő a részükre jogi szolgáltatási tevékenységet végzett.

Hivatkoztak arra, hogy jogos igényeik érvényesítésére vásároltak okmánybélyeget, amiről utóbb kiderült, hogy hamis, így káruk a felperes kárát többszörösen meghaladja. A felperes nem bizonyította, hogy az alperesek a néhairól azt állították volna, hogy bűncselekmény elkövetésében aktív szerepet játszott. A kártérítésösszagszerűségét illetően hangsúlyozták, hogy az 1.000.000 forint kártérítés - a bírói mérlegelést is figyelembe véve - aránytalanul súlyos. Előadták, hogy hajlandók bocsánatot, illetve elnézést kérni a felperestől, annak fenntartásával, hogy ... jó hírnevét nem szándékoztak megsérteni. Utaltak arra, hogy a felperes ellenük a büntetőeljárás során is több feljelentést tett, amelyeket a hatóságok elutasítottak. A peres eljárás az igazság teljes felderítését megkerülve abból indult ki, hogy ... súlyos betegsége miatt nem lehetett közreműködő, miközben a tények azt igazolják, hogy az alperesek ismerték a néhait.

A felperes csatlakozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az alpereseket egyetemlegesen 2.000.000 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét a tényállás megállapításai, és az azokból levont jogi következtetés szempontjából kifogástalannak tartja, az igen részletes bizonyítási eljárás eredménye. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban a felperes bizonyította, hogy az I-II. rendű alperesek sértő, és valótlan kijelentésekre ragadtatták magukat a néhaival szemben, ezt nem tudatlanságból, hanem azért tették, hogy a büntetőjogi felelősség alól mentesüljenek. Az alperesek magatartása a felperes egésztségét is megrendítette, személyes kapcsolatait megzavarta, és a néhai emlékét beszennyezte. Az őt ért sérelem kiküszöbölésére ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítési összeg nem elegendő, az alperesek a fellebbezésben is megismételték vádjaikat ahelyett, hogy elismernék a felelősségüket. Utalt arra: az elsőfokú eljárásban közokirattal bizonyította, miszerint az alperesek azt állították, hogy a néhai adott el nekik hamis okmánybélyegeket, mellyel szemben a felperes tanúkkal, okiratokkal és szakvéleményekkel bizonyította, hogy ez lehetetlen volt, elsősorban a néhai egészségi állapota miatt, másodsorban a nyomozás során feltárt adatok alapján. A néhai érintettségét az is kizárja, hogy a büntetőeljárásban felmerült peres eljárásokban egyetlen alkalommal sem a néhai látta el az alperesek jogi képviselőt.

Az alperesek a csatlakozó fellebbezésre tett észrevételeikben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték. Megismételték, hogy helytelen az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint az alperesek tudomással bírtak az illetékbélyegek hamis voltáról, ugyanígy az is, hogy a néhainak tudomása lett volna erről. A perben a felperes csupán pénzt szeretne kapni az

alperesektől a büntetőügy befejeződése előtt jogtalanul és nem csupán a kegyeletsértés miatti fájdalom okán. Álláspontjuk szerint a csatolásra került nyomozati anyag bizonyítéknak nem minősíthető, különös tekintettel arra, miszerint többen igazolták azt a tényt, hogy a néhait az alperesek ismerték és tőle illetékbélyegeket vettek át névértéken, számla ellenében. Utaltak arra, hogy az alperesi indítványra tanúként kihallgatott ... az útiköltségét az elsőfokú eljárásban nem kapta meg, ezt vizsgálat tárgyává kívánják tenni. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság ... nyomozót megidézte, ugyanakkor az alpereseket írásban is mellőzte, ami az ítélet tisztaságát sérti. Hangsúlyozták, hogy amennyiben a nyomozati eljárásban az került volna rögzítésre: az alperesek úgy nyilatkoztak, hogy az okmánybélyegek hamisak lettek volna, - az elírás, vagy a véletlen félreértés műve lehet. Az a bizonyíték, amelyre a felperes a fellebbezésében közokiratként utal - előadva, hogy közokirattal bizonyította, miszerint az alperesek állították, hogy a néhai hamis okmánybélyeget adott el - az alperesek „ellopott” tanúvallomása lehet, ez a bizonyíték azonban törvénysértően megszerzett és felhasznált, az elfogult nyomozó által tévesen rögzített vallomás, amely miatt ügyészégi nyomozás folyik. Az említett jegyzőkönyveket csak bűncselekmény útján tudta megszerezni a felperes vagy jogi képviselője, az abban foglalt nyilatkozatokat az alperesek nyomás alatt tették. A nyomozati vallomások jogtalan megszerzése és jogosulatlan felhasználása miatt feljelentéssel éltek, büntetőeljárás indult a felperes és ... nyomozó ellen is, amit a Budapest Nyomozó Főügyészség is vizsgál. Mindezek alapján a nyomozati anyag és ... vallomásának bizonyítékok köréből történő kirekesztését kérték. Hangsúlyozták, hogy a nyomozó velük szemben elfogult, perben és haragban állnak. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérték.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezése, valamint a felperes csatlakozó fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a szükséges mértékben feltárta, a Fővárosi Ítéltábla arra alapított jogi következtetéseivel is mindenben egyetértett.

Az alperesek fellebbezésében a per tárgyalásának felfüggesztésével kapcsolatban előadottakra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla utal arra, hogy az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a tárgyalás felfüggesztését mellőzte, ugyanis a büntetőeljárásban az I-II. rendű alperesek bűnösségét vizsgálja az eljáró bíróság. Ily módon a büntetőeljárás nem előkérdése a jelen polgári peres eljárásnak, amelyben a felperes az alperesek ...ra vonatkozóan kijelentései miatt terjesztette elő keresetét.

A kereset érdemét illetően is helyesen értékelte az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat: ... egészségi állapota az alperesi előadások által érintett időszakban - az elsőfokú bíróság által beszerzett kezelőorvosi nyilatkozat, a felperes személyes meghallgatása és a tanúvallomások alapján - kizárta az I-II. rendű alperesek által vele kapcsolatban előadott és a felperes által jelen perben sérelmezett magatartások megvalósulását.

A Ptk. 85. § (3) bekezdése szerint meghalt személy emlékének megsértése miatt bírósághoz fordulhat a hozzátartozó, továbbá az a személy, akit az elhunyt végrendeleti juttatásban részesített. Ha a meghalt személy (megszűnt jogi személy) jó hírnevét sértő magatartás közérdekbe ütközik, a személyhez fűződő jog érvényesítésére az ügyész is jogosult.

Az alperesek tagadásával szemben a perben rendelkezésre álló nyomozati jegyzőkönyvek egyértelműen tartalmazzák, hogy tanúkénti kihallgatása alkalmával a nyomozati eljárásban mindkét alperes tett olyan nyilatkozatot, hogy a hamisított bélyegeket ...tól vásárolták, aki tudott arról, hogy a bélyegek hamisak (nyomozati iratok: 2251., 2129., 2131., 2101., 2103., 2111. oldal). Ezek a valótlan állítások az előzőekben kifejtettek szerint a néhait és ennek következtében a felperes kegyeleti jogait súlyosan sértik. Az alperesek kifogásait illetően utal arra a Fővárosi Ítéltábla, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a felperes törvényben biztosított jogával élve jutott hozzá az alperesi tanúvallomásokhoz, így azok peres eljárásban történő felhasználása jogszerűen történt, nem volt ok a bizonyítékok köréből való kirekesztésükre.

A felperes által sérelmezett kijelentések valósága tekintetében az I-II. rendű alpereseket terhelte a bizonyítás, ám ez a bizonyítás nem volt sikeres. Így helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek sérelmezett kijelentésekkel a felperesnek a néhai emlékéhez fűződő kegyeleti jogát megsértették, és ennek megfelelően helyesen alkalmazta az objektív jogkövetkezményeket is.

A nem vagyoni kártérítés összegét az elsőfokú bíróság ugyancsak helyesen, valamennyi körülmény okszerű mérlegelésével, a felperest ért sérelemmel arányban állóan határozta meg. Helyesen utalta arra is, hogy a kártérítés összege szempontjából a károsult szubjektív érzete csupán az egyik mérlegelendő körülmény. Értékelni kell a kár bekövetkeztekori ár- és értékviszonyokat, a sérelem tárgyi súlyát, a ténylegesen bekövetkezett jogkövetkezményeket, és a hasonló tárgyú perekben született bírósági döntéseket. Tekintve, hogy a nem vagyoni kártérítés alkalmazásával nem vagyoni jellegű hátrányt eltérő természetű, azaz vagyoni eszközökkel kompenzál a bíróság, a kár összegének egzakt bizonyítása sosem lehetséges, az mindig a bírói mérlegelés tárgyát képezi. A jelen esetben az elsőfokú bíróság valamennyi körülmény helyes értékelésével, arányos nem vagyoni kártérítési összeget állapított meg, annak megváltoztatására nem volt mód.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - utalva helyes indokaira - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezési eljárásban a peresztesség-pernyertesség aránya azonos volt, ezért a Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdésében foglaltak szerint akként rendelkezett, hogy mindegyik fél viselje a saját költségét. A fellebbezés, illetve a csatlakozó fellebbezés Itv. 46. § (1) és (4) bekezdéseiben kifejtettek szerinti illetékét a Pp. 81. § (1) bekezdése, valamint a

6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése, továbbá 15. § (1) és (3) bekezdéseiben foglaltak alapján kötelesek a felperes és az I-II. rendű alperesek megfizetni felhívásra, az állam javára.

Budapest, 2010. szeptember 15.

Dr. Sággy Mária s.k.
a tanács elnöke

Dr. Varga Edit s.k.
előadó bíró

Dr. Kincses Attila s.k.
bíró